

וקראת לשבת עונג

אלון תרני בפאכע באקציע ובסולת פלאו

גליון מס' 697

פרשת נשא

ז' בסיון התשפ"ג

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ שלמה יחיאל בן שבה ע"ה | לע"נ יצחק בן מייסה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהיה בת מנוחה ע"ה

לע"נ מרן רשכבה"ג שמריהו יוסף חיים בן פעשא מרים זצוק"ל, מרן ראש הישיבה הגאון ר' שלום בן תופחה זצוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה זצוק"ל

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

כשמרן הכריח את בנו להישאר בבית

מעניין להזכיר כי אחת הפעמים היחידות שבה דוקא מרן כן הכריח את אחד מילדיו לשבת לצידו יום שלם, ללא שום אפשרות לצאת מהבית אף לא לרגע קט, היה זה כאשר בליל אמש חלם מרן כי אותו ילד עומד להידרס בתאונת דרכים למחרת, ולמרות שדברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, חשש מרן לחלום ולא שלח את בנו ללימודיו בכל אותו יום, וכל שכן שלא יצא למשחקיו.

קנה הקפה בדולר...

באחת הפעמים כאשר מכרו גבאי בית הכנסת את אחת ההקפות במוצאי שמחת תורה לכבוד מרן זיע"א שיאמרו את הפסוקים, עמד אחד הילדים והכריז בקול "דולר" מתפללי בית הכנסת צחקו ונהנו מתמימותו הילדותית, והוסיפו לכבוד מרן סכומים נכבדים כהנה וכהנה, אך כאשר נעמד מרן לומר את הפסוקים קרא לילד שהכריז "דולר", הניח את ידיו הקדושות על כתפי הילד, וכך עמד ואמר את הפסוקים...

כשמרן ביקש להצטלם

כאשר נכנסו אל חדרו אב דומע ובנו המרדן, ובפי האב תלונה על בנו שאינו שומע בקולו ואינו מכבד את הוריו, בקול שנשק תיאר האב בפני מרן את יחסו המזלזל של בנו, נאנח מרן וביקש מהאב לצאת לרגע מהחדר, ישב מרן עם הילד הסורר ובקולו העדין הוכיח אותו באהבה מגולה, ובשאלה פנה אל הילד, "האם לידי גם כן תהיה מסוגל לא לכבד את אביך?" הסמיק הילד והשיב בודאי שלידי רבינו אתבייש להתנהג כדרכי. להפתעת המשמש בקודש לא היה גבול כאשר מרן ביקש ממנו להביא מצלמה ולצלמו עם הילד, צולמה התמונה כשמרן עומד ומחבק את הילד בחיבה, ומרן אמר לילד "תתלה את התמונה הזו בחדרך במקום בולט, כך תמיד תרגיש שאתה לידי, ולא יקשה עליך לכבד את אביך". מיותר לציין שתמונה אחת כזו היתה שווה הרבה יותר ממאה אלף מלים, הילד השתנה ללא הכר, והפך להיות הילד הממושמע ביותר בבית.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

אליהו הנביא והצייד

המדרש מספר סיפור: אליהו הנביא פגש בצייד. איש בור, נבער, המבלה ימיו בטוויית חבלים מפישתן, באריגת רשתות, חפירת שוחות והטמנת מלכודות, ואת הלילה במארבים והמתנה לחיות. איש פשוט, תם וישר, הנהנה מיגיע כפיו. והוא פנה אליו בשאלה מפתיעה: "מדוע אינך לומד תורה?"

נשמע מוזר. כך חשב גם הצייד. הוא ולימוד תורה? התורה ניתנה לרבנים, והוא אדם פשוט. מתפלל, מניח תפילין, שומר שבת, כשרות, טהרה. מה עוד רוצים ממנו? אבל אליהו הנביא אינו מרפה: "מדוע אינך לומד תורה?"

"בינה לא ניתנה לי מן השמים", משיב האיש. ללמוד תורה זה להתפלפל, להקשות, לתרץ. אין לו ראש לזה.

הוא לא צדק, כמוכן. ללמוד תורה זה גם להשתתף בשיעורי תורה, לדעת עוד מדרש, עוד פסוק, עוד משנה. כל ידיעה היא אוצר! אבל כל זה בזמננו, שיש שיעורי תורה לרוב, ספרים בכל רמה, קלטות. בזמנם, התורה שבעל פה נלמדה ממש בעל פה, שינונה והעמיקו בה. והוא לא בנוי לזה. כישרון - אין לו, זיכרון - גם לא.

שאל אותו אליהו הנביא: "ומי לימד אותך לטוות חוטים ולארוג רשתות? מי לימד אותך את אורחות חייהם של החיות? מי לימד אותך לחפור שוחות ולהטמין מלכודות, מי לימד אותך להסוות אותן באמנות?"

אה, זה... "בינה ניתנה לי לכך מן השמים!"

אמר לו אליהו הנביא: "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר! לעסוק בצרכי הפרנסה ניתנה לך דעה, ולעסוק בעסקי הנשמה לא ניתנה לך דעה? להשיג את צרכי העולם הזה, הבלים ונפסדים, עזרו לך. ולהשיג את נצחיות חיי העולם הבא - לא יעזרו לך?"

מה אמר לו אליהו הנביא, מה רצה מהיהודי הטוב הזה?

הוא רצה לפקוח את עיניו, להבין דבר בסיסי: כמו שיש אלף סוגי פרנסות, ולכל אחד פרנסתו שלו. אחד סוחר ואחד חנווני, אחד חקלאי ואחד צייד. ולהיות צייד זו מלאכה פשוטה, הוא לא יהיה ממנה מליונר. זה לא מדען ולא קבלן, אבל זה נתן לו לחם לאכול, ודי לו בכך - כך גם בתורה.

יש "מדענים", המחדשים בתורה חידושים מעמיקים ובונים עולמות רוחניים. ועליהם אמרו בזוהר הקדוש: רבי שמעון בר יוחאי פתח: "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כיסיתך לנטוע שמים וליסוד ארץ". כמה יש לו לאדם לעסוק בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש ברוך הוא מאזין לקול לומדי התורה, ומכל דבר חידוש נעשה רקיע אחד. שכן למדנו, בשעה שדבר תורה מתחדש בפי האדם, עולה הוא לפני הקדוש ברוך הוא, שמנשקו ומעטרו בשבעים עיטורים. ונעשים ממנו רקיעים הקרויים: "השמים החדשים", ונוסף בהם חלק בגן עדן, הקרוי: "הארץ החדשה!"

יש "קבלנים", ראשי ישיבות הבונים היכלי תורה. והם אכן הופכים להיות עשירים מופלגים, "מליונרים" בזכויותיהם העתירות. אבל הרי כל אדם צריך לחיות. אז יש גם "ציידים" שמרוויחים את מחייתם לחיי נשמתם ביושר, ללחם לאכול מבחינה רוחנית: לומר פרק תהילים בהבנה (ויש את ה"תהילים המבואר", שמסביר ממש כל מלה, ואמירת התהלים בו היא אחרת לגמרי!), ללמוד "חוק לישראל" - סדר הלימוד שהתקין רבנו חיים ויטאל זצ"ל, שמשלב בכל יום מקרא, משנה, הלכה, אגדה וזוהר. יש "עין יעקב" - אגדות הש"ס - מבואר ומפורש. יש "ילקוט מעם לועז". יש ויש! "בן איש חי", "קיצור שולחן ערוך", לא חסר!

איך אמר הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל? "התורה אינה קטנה מדאי אפילו עבור הגדול שבישראל, ואינה גדולה מדאי עבור הקטן שבישראל!" וכמו שבפרנסה לא נאמר: "הכל - או לא כלום", אלא נשתדל כפי יכולתו להביא לחם לביתו, כך גם בתורה, נלמד כפי יכולתנו. וכבר שנינו: "אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכווין את ליבו לשמים".

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"איש אשר יתן לכהן לו יהיה" (ה.י.)

משל למה הדבר דומה? - אמר רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים" - עני אחד, החליט לנסוע למדינה רחוקה ולנסות שם את מזלו במסחר.

נסע אותו האיש למדינה רחוקה באפריקה. במדינה זו החום כבד, ומרעה לבהמות אין, משום כך החלב יקר מאוד.

החל העני לעסוק בסחר בחלב, ועד מהרה הצליח מאד והתעשר. בכל זאת לא שב לביתו והמשיך במסחרו.

לאחר כמה שנים, קבל מכתב מאשתו בו היא מבקשת ממנו כי ישוב הביתה. חשב האיש בלבו: כדאי לי לקנות חלב בכל כספי, וכאשר אבוא למקומי אמכור אותו וארוויח כסף רב. אמר ועשה.

לפני שעלה לאניה, נגש אליו סוחר ביהלומים, והציע לו לקנות כמה יהלומים לבני משפחתו.

יהלומים - אמר סוחר החלב - אוכל לקנות בכל מקום... מעדיף אני לקנות עוד קצת חלב...

לאחר שכנועים רבים, קנה האיש קצת יהלומים במקצת כספו שנשאר לו... כאשר הגיע לביתו, נוכח לדעת, לגודל אסונו, כי כל החלב אשר ברשותו החמיץ, ואינו שווה מאומה...

האם לשם כך סבלתי והצטערתי כל השנים? צעקה אשתו במר נפשה.

עמד האיש בבושת פנים ולא ידע את נפשו מרב צער ובושה. הון, שעמל בו הרבה שנים, ירד לטמיון בן לילה...

לפתע, נזכר האיש במעט היהלומים שקנה טרם עלותו לאניה.

לקח האיש את היהלומים, מכר אותם, ובכסף זה התפרנסו, הוא וביתו, שנים רבות בכבוד. כמה הצטער הסוחר על שלא קנה יותר יהלומים...

כן הוא גם הנמשל - סיים ה"חפץ חיים" - האדם יורד לעולם הזה כדי לעסוק במצוות, והנה, את רוב ימיו מבלה הוא בצבירת רכוש. רכוש זה, לעתיד לבוא, בעולם הבא אינו שווה מאומה...

כאשר בא האדם לפני בית דין של מעלה אומרים לו: פרט את מעשיך! ואז עומד הוא בבושת פנים ואינו יודע מה להשיב...

לפתע נזכר האיש במעט מעות שנתן פעם לצדקה... ובמצוות ביקור חולים שעשה... וכדומה. בעבורם מקבל את שכרו בעולם הבא.

מה רב יהיה צערו על כך שלא ניצל את כל זמנו לצבירת מצוות ומעשים טובים.

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

כבוד הזולת

כאשר מגיעה התורה לפרשת קרבנות הנשיאים, אנו מוצאים למעלה משבעים פסוקים שחוזרים על עצמם ככתבם וכלשונם. בכל נשיא ונשיא התורה מפרטת מחדש את הקרבנות שהקריב אותו נשיא כאילו קרבנו שונה מקודמו, בו בזמן שקרבנותיהם שווים בלי שום הבדל בין האחד לרעהו. לכאורה, היתה אפשרות לכתוב את קרבנותיו של הנשיא הראשון ולהוסיף כי כך גם הקריבו שאר הנשיאים. אולם התורה בחרה לשוב ולכתוב שוב ושוב שתיים עשרה פעמים את אותם הפסוקים. מדוע? מה רצתה התורה ללמד אותנו בכך? מבואר ברמב"ן, שהתורה רצתה לחלוק כבוד לנשיאים כפי ערכם הראוי. לכן חזרה התורה ופירטה את כולם, להראות שכולם שווים בעיני הקדוש ברוך הוא.

מידה מופלאה זו לרחוש כבוד לכל אדם, להבין את נפש הזולת ולהזדהות עם רגשותיו עד הנימים הדקים ביותר, היו שזורים כחוט השני בהליכותיהם האציליות של גדולי התורה וחכמי ישראל בכל הדורות. הסיפורים והעדויות הרבות אודות הלב הרחום ומלא הרגישות שפעם בקרב גדולי התורה, מפליאים ומרגשים את השומעים בכל פעם מחדש, ונותנים לנו מושגים יעירים עד לאיזו דרגה של אהבת הבריות וזהירות בכבוד הבריות, מוסגל האדם להפעיל בעבודת המיזות שלו.

לפני קרוב לעשרים וחמש שנה נסעתי באוטובוס מירושלים לבני-ברק, ולצדי ישב אדם מכובד ונשוא פנים, אשר זקן לבן עבות ירד על פי מידותיו ועיטר את פניו. הוא אמר לי אז מה שמו, אך לעת עתה נשמת זה מזכרוני. שוחחתי עימו במהלך הנסיעה, ובתוך הדברים הוא סיפר לי כי בילדותו למד בתלמוד תורה 'עץ חיים', ופעם אירע לו סיפור מופלא עם ראש ישיבת 'עץ חיים', מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, בעל 'אבן האזל'.

היה זה כאשר עלה את גרם המדרגות שהובילו להיכל בית המדרש של 'עץ חיים', ולצידו עלה לאיטו במדרגות גם רבי איסר זלמן. מתוך שובבות נעורים הוא דחף מעט בלא כוונה את רבי איסר זלמן, אשר כמעט איבד את יציבותו. אך בחסדי שמים הצליח להחזיק במעקה ולהזדקף חזרה. הילד המשיך במנוסתו ונכנס לכיתתו, וכמעט ששכח לגמרי מכל הענין.

לאחר זמן מה נכנס לכיתה, הגאון רבי אברהם יעקב זלזניק זצ"ל, מי שלימים מילא את מקומו של רבי איסר זלמן בראשות ישיבת 'עץ חיים', ושאל אם נמצא כאן בכיתה אותו ילד שנתקל קודם בשוגג ברבי איסר זלמן. הילד קם ממקומו וניגש אל רבי אברהם יעקב בלב דופק. "כן, זה אני" - נענה בקול מגמגם. אך רבי אברהם יעקב השיב לו בחיוך: "הכל בסדר, רק רציתי לומר לך כי רבי איסר זלמן אין לו מנוח מאז אירע הדבר. הוא טוען כי בשעת מעשה מתוך בהלה הוא דחף אותך מעט חזרה, והוא מבקש שתאמר בפניך שלוש פעמים - מחול לך! מחול לך! מחול לך!"

בעל המעשה הפטיר ואמר לי: "היה לי ולכל בני הכיתה מוסר השכל עצום מהמקרה הזה, כמה זהירים הם הצדיקים בכבודן של הבריות. הלוא אני הייתי זה שנתקלתי בו בשוגג, ובכל זאת, נלקחה ממנו מנוחת הנפש עד שאומר בפה מלא שאני מחול לו... כי חשב שמא יש כאן פגיעה בכבוד הילד בדחיפה המועטה הזאת".

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

כח התפילה (ב)

סיפר ר' רפאל הלוי, בן הרב מבריסק, שפעם כשטייל

אביו, מרן הגרי"ז, ניגש אליו יהודי ואמר לו שהוא מקנא בו איך אחרי השואה זכה לבנים ת"ח, וכל זה בדור שהרבה צעירים נשרו מדרך הישר.

הגרי"ז נאלם דום, אך בהמשך הדרך פנה אל בנו ואמר: "וכי יודעים אתם כמה נחלי דמעות שפכתי כשנזדנתי את עריסתם של ילדי בקטנותם!?"

ואולי זאת הסיבה שנתקנו כל כך הרבה בקשות בסדר התפילה על תורה, לפחות 20 פעמים ביום: והערב נא, שתרגילנו בתורתך, ותן חלקינו בתורתך - לפני קדיש,

אבינו אב הרחמן וכו' ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל וכו' ושוב - והאר עינינו בתורתך, בתפילת שמונה עשרה - אתה חונן, השיבנו אבינו לתורתך, פתח ליבי בתורתך, ובסיום התפילה - ותן חלקינו בתורתך, בתפילת ובא לציון - הוא יפתח ליבנו בתורתו. שוב בתפילת מנחה 4 פעמים בשמו"ע, ובתפילת ערבית - על כן

ה"א בשכבנו ובקמינו נשיח בחוקך, עוד 4 פעמים בשמו"ע, גם בקריאת שמע שעל המטה בברכת המפיל - ותן חלקי בתורתך. מה שלא מצינו דוגמתו בשום ענין, ריבוי תפילות על ענין אחד מדי יום ביומו.

דהנה המדרש (רבה ואתחנן) אומר וז"ל: "שערי תפילה אינם ננעלים לעולם יש תפילה נענית לארבעים יום וכו' ויש תפילה נענית לשלשה ימים וכו' ויש שנענית ליום אחד וכו'", והיינו שלכל דבר יש סך התפילות הנדרשות על מנת להשיג את המבוקש.

כמו כן מצינו אצל משה רבינו ע"ה שבכדי לזכות להיכנס לא"י היה עליו להתפלל תקט"ו תפילות כמניין 'זאתחנן'. לכן, לזכות לתורה שהיא ערך העליון שכל חפצין לא ישוו בה ואפילו חפצי שמים אינם שווים לדבר אחד מהתורה.

אנשי כנסת הגדולה רצו שלכל אחד יהיה סך גדול של תפילות ולכן תיקנו שכבר בסדר התפילה יהיו הרבה בקשות לזכות לתורה. לפעמים נראה שדבר לא זז, אך אין להתייאש, חייבים להתחזק ולהאמין שאולי לא הגענו עדיין למכסת התפילות, אולי עוד כמה תפילות, עוד כמה דמעות ונראה תוצאות בסייעתא דשמיא.